

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 19C/92/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4122209866
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Kuzmová
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2023:4122209866.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra sudkyňou JUDr. Luciou Kuzmovou v spore žalobcu: U. Y., nar. XX.X.XXXX, bytom U. XXX/XX, XXX 01 Nitra, zastúpený Mgr. Martinom Lieskovským, advokátom, IČO: 42 427 291, so sídlom Farská 40, 949 01 Nitra, proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorú koná Generálna prokuratúra SR, so sídlom Štúrova 2, 812 85 Bratislava, o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 800 eur spolu s 5% úrokom z omeškania ročne od 28.9.2022 do zaplataenia, a to všetko do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V časti prevyšujúcich úrokov z omeškania súd žalobu zamieťa.

III. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o výške nároku na náhradu trov konania bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou Okresnému súdu Nitra dňa 30.9.2022 sa žalobca domáhal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu sumu vo výške 800 eur titulom náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu. Požadovaná suma predstavuje trovy právneho zastupovania vynaložené žalobcom na obhajobu jeho osoby v trestnom konaní. Žalobca sa súčasne domáhal priznania úrokov z omeškania vo výške 5 % ročne počnúc dňom 21.6.2022 do zaplataenia, ako aj náhrady trov konania.

2. V žalobe poukázal na trestné stíhanie, ktoré bolo voči jeho osobe vedené nezákonne. Za nezákonné rozhodnutie považuje uznesenie vyšetrovateľa Policajného zboru Nitra zo dňa XX.XX.XXXX, Q.: B.-XXX/NR- NR-XXXX, ktorým mu bolo vznesené obvinenie pre prečin sprenevery podľa ust. § 213 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona s použitím § 138 písm. h) Trestného zákona. K vznesenému obvineniu žalobca vypovedal ako obvinený v dňoch 4.3.2016 a 1.4.2016, sťažnosť voči predmetnému uzneseniu však žalobca nepodal. Dňa 20.7.2016 bola vyhotovená a na Okresnom súde Nitra podaná obžaloba, na základe ktorej bolo na tunajšom súde vedené konanie 1T/80/2016. V predmetnom trestnom konaní bol žalobca rozsudkom č. k. 1T/80/2016-281 zo dňa 6.12.2018 spod obžaloby oslobodený, pretože súd dospel k záveru, že nebolo dokázané, že žalobca skutok spáchal. Proti výroku o vine bolo prokurátorom podané odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Nitre rozsudkom č. k. 2To/50/2019-353 zo dňa 19.6.2019 tak, že odvolaním napadnutý rozsudok potvrdil. Dňa 15.6.2022 žalobca spísal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, s ktorou sa obrátil na Generálnu prokuratúru SR. Jeho nárok bol odmietnutý. V rámci trestného konania sa žalobca nechal zastúpiť obhajkyňou JUDr. Andreou Kelemenovou, čím mu vznikli náklady v sume 800 eur, o čom žalobca súdu predložil príjmové pokladničné doklady.

3. Vo vyjadrení k žalobe žalovaný žiadal žalobu zamietnuť ako nedôvodnú poukazujúc na ustanovenie § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., v zmysle ktorého je možné takýto nárok priznať len v prípade, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok, čo v prejednávanej veci splnené nie je. Žalobca voči namietanému uzneseniu sťažnosť nepodal. Žalovaný ďalej poukazoval na neurčitost' a nezrozumiteľnosť žaloby, žalobca nešpecifikoval trovy trestného konania, ktorých náhradu požaduje. Z dokladov predložených žalobcom nie je možné určiť, komu N.. Y. poskytla právne služby, v akej výške boli príslušné trovy konania a z čoho pozostávajú. F. považuje za sporné, či v súvislosti s dotknutou trestnou vecou bola žalobcovi skutočne škoda spôsobená, v akej výške, či reálne došlo k zmenšeniu jeho majetku. Za nezrozumiteľnú a v rozpore s ustanovením § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. považuje žalobca žalobu aj v časti požadovaného úroku z omeškania.

4. Žalobca v replike poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/65/2020 zo dňa 29.9.2020, ktorý hovorí o tom, že aj napriek tomu, že nebola podaná sťažnosť, resp. nebol využitý riadny opravný prostriedok, je možné žalobcovi nárok na náhradu škody priznať. Úroky z omeškania žalobca žiada od 21.6.2022, čo je deň nasledujúci po dni, kedy bola Generálnej prokuratúre SR doručená žiadosť žalobcu o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. V ďalšom vyjadrení žalobca poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 24.10.2022, sp. zn. 1VCdo/2/2022, zverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 5/2022. Zdôraznil, že sa počas celého trestného konania aktívne bránil a obhajoval, a to najskôr sám, neskôr prostredníctvom obhajcu. Žalobca súdu predložil špecifikáciu jednotlivých úkonov právnej služby v konaní sp. zn. 1T/80/2016, z ktorej je zrejmé, že odmena, ktorá by mala prislúchať advokátovi ako tarifná odmena (961,24 eur) by bola ešte vyššia ako žalobcom uplatnený nárok na náhradu škody.

5. Po poukázaní na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 24.10.2022, sp. zn. 1VCdo/2/2022 žalobcom žalovaný v ďalšom písomnom vyjadrení uviedol, že na potrebu preukázania splnenia podmienky podať riadny opravný prostriedok v zmysle ust. § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. netrvá. Vyčíslenie trov obhajoby však považuje naďalej za nedostatočné a skutočnosť, či žalobcovi vznikla škoda v požadovanej výške, považuje aj naďalej za spornú.

6. Súd spor prejednal na pojednávaní za účasti žalobcu, jeho právneho zástupcu a zástupcu žalovaného. Na pojednávaní sa súd oboznámil s prednesmi zástupcov strán sporu, vykonal výsluch svedkyne JUDr. Z. Y., oboznámil sa tiež s obsahom súdneho spisu a pripojeného spisu Okresného súdu Nitra, sp. zn. 1T/80/2016.

7. Právny zástupca žalobcu na pojednávaní zotrval na podanej žalobe, ktorej žiadal vyhovieť. V časti požadovaných úrokov z omeškania sa vyjadril tak, že rozhodnutie o tomto nároku ponecháva na uvážení súdu.

8. Zástupca žalovaného na pojednávaní rovnako zotrval na obsahu písomných podaní. S poukazom na vykonané dokazovanie a rozsudok Najvyššieho súdu SR 1VCdo 2/2022 zo dňa 24.10.2022 a oboznámený spisový materiál ďalej nespochybňoval zákonom stanovené podmienky na uplatnenie náhrady škody. V prípade vyhovenia žalobe požiadal súd o určenie 30-dňovej lehoty na plnenie, pretože žalovaný nevie zabezpečiť plnenie skôr z dôvodu schvaľovania procesu finančnej úhrady a administratívno-časovej náročnosti takéhoto procesu.

9. Svedkyňa N.. Z. Y. na pojednávaní vypovedala, že v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 1T/80/2016 prevzala právne zastúpenie žalobcu v štádiu podávania odporu, ktorý už podávala za neho. Vykonalá viac úkonov právnej pomoci. Od klienta prevzala celkovo 3 platby, a to dňa 21.2.2017 sumu 300 eur, dňa 10.4.2018 sumu 200 eur a dňa 06.12.2018 sumu 300 eur. Na prevzaté platby bol vystavený doklad z virtuálnej registračnej pokladne. V dokladoch z virtuálnej registračnej pokladnice účel platby nemusí uvádzať. Doklady, ktoré jej boli na pojednávaní k porovnaniu predložené (ide o doklady na č. I. 51 spisu) sedia s dokladmi, ktoré má v spise k prípadu žalobcu evidované ako platby. Pri niektorých úkonoch právnej služby využila aj služby jej koncipientky, a to Ofgy Y.. Žalobcovi poskytla úkony právnej pomoci uvedené vo vyčíslení trov obhajoby zo dňa 21.2.2023 (č. I. 121 spisu). Za reálne vykonané úkony právnej pomoci by bola odmena podľa jej prepočtov v sume 936 eur, žalobcovi účtovala sumu 800 eur. V rokoch 2017 a 2018, kedy boli vystavené predkladané doklady, žalobcovi iné úkony právnej neposkytovala, tým si je istá na 90 %. V minulosti so žalobcom veľa robila. V súvislosti s touto trestnou vecou vystavila už uvádzané 3 príjmové pokladničné doklady, tým si je istá.

10. Z vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový stav:

11. Uznesením povereného príslušníka Obvodného oddelenia Policajného zboru Nitra zo dňa 3.4.2014 vydaným v konaní vedeným pod ČVS: ORP - XXX/NR - NR - XXXX bolo začaté trestné stíhanie pre prečin krádeže podľa § 2X2 ods. 1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že neznámy páchatel' dňa 24.1.2014 v čase približne o 16.27 hod. v Nitre v mestskej časti Chrenová, na ulici Vihorlatská doposiaľ nezisteným spôsobom, bez známkou použitia násillia, odcudzil 300 litrov nafty z tam odstaveného nákladného motorového vozidla značky DAF FT XX XF, evidenčné číslo PP-024BN a túto za pomoci doposiaľ neustálených pomôcok odniesol na doposiaľ neznáme miesto a naložil ňou doposiaľ nezisteným spôsobom, pričom zároveň poškodil GPS snímač, čím tak poškodenej spoločnosti LAJMEX SLOVAKIA TRADING, spol. s r.o., IČO: 31726712 spôsobil škodu krádežou nafty vo výške 385,20 eur a škodu poškodením GPS snímača vo výške 157,07 eur, teda spôsobil celkovú škodu vo výške 542,27 eur.

12. Dňa 9.7.2014 bolo povereným príslušníkom Obvodného oddelenia Policajného zboru Nitra v predmetnom trestnom konaní vydané uznesenie, ktorým bolo postupom podľa ustanovenia § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku trestné stíhanie zastavené z dôvodu jeho neprípustnosti.

13. Proti uzneseniu o zastavení trestného stíhania bola zo strany poškodeného podaná sťažnosť, o ktorej bolo rozhodnuté uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Nitra zo dňa 4.9.2014, sp. zn. 1Pv 237/2014/440 tak, že napadnuté uznesenie o zastavení trestného stíhania bolo zrušené.

14. Uznesením povereného príslušníka Obvodného oddelenia Policajného zboru Nitra zo dňa 11.5.2015 v konaní ČVS: ORP - 571/NR - NR - 2014 bolo trestné stíhanie prerušené, pretože sa nepodarilo zistiť skutočnosti oprávňujúce vykonať trestné stíhanie voči určitej osobe. Toto uznesenie o prerušení trestného stíhania bolo uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Nitra zo dňa 10.6.2015 zrušené ako nezákonné a neopodstatnené.

15. Poverený príslušník Obvodného oddelenia Policajného zboru Nitra vydal dňa 29.9.2015 uznesenie, ktorým postupom podľa ustanovenia § 206 ods. 1 Trestného poriadku vzniesol žalobcovi obvinenie pre prečin krádeže podľa ustanovenia § 212 ods. 1 Trestného zákona.

16. Žalobca podal voči uzneseniu o vznesení obvinenia sťažnosť, o ktorej bolo rozhodnuté uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Nitra zo dňa 2.11.2015, sp. zn. 1 Pv 237/2014/4403 tak, že podľa ustanovenia § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, bolo uznesenie o vznesení obvinenia zo dňa 29.09.2015 zrušené a bolo uložené poverenému príslušníkovi, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

17. Žalobcovi bolo dňa 28.12.2015 uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Nitra, odboru kriminálnej polície v konaní vedenom pod ČVS: ORP - 1632/3 - VYS opäť vznesené obvinenie pre prečin sprenevery podľa ustanovenia § 213 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona s použitím ustanovenia § 138 písm. h) Trestného zákona.

18. Žalobca v predmetnej trestnej veci opakovane vypovedal povereným príslušníkom Policajného zboru, resp. vyšetrovateľom, a to dňa 2.7.2014, dňa 16.10.2014. Dňa 4.3.2016 a 1.4.2016 bol žalobca vypočutý ako obvinený. Žalobca vo všetkých výsluchoch vypovedal a objasňoval skutkové okolnosti prípadu. Obhajcu pri týchto úkonoch nemal. Vo výsluchu obvineného zo dňa 4.3.2016 a 1.4.2016 žalobca uviedol, že uznesenie zo dňa 28.12.2015, ktorým mu bolo vznesené obvinenie si prevzal dňa 9.1.2016 a sťažnosť voči tomuto uzneseniu nepodal, pretože si myslel, že keď podal sťažnosť voči uzneseniu o vznesení obvinenia zo dňa 29.9.2015, tak táto sťažnosť sa vzťahuje aj na uznesenie zo dňa 28.12.2015.

19. Dňa 21.7.2016 bola na Okresný súd Nitra podaná v predmetnej trestnej veci obžaloba, na základe ktorej bolo na tunajšom súde vedené trestné konanie sp. zn. 1T/80/2016. Okresný súd Nitra rozsudkom č. k. 1T/80/2016-281 zo dňa 6.12.2018 žalobcu podľa ustanovenia § 285 písm. c) Trestného poriadku oslobodil spod obžaloby, pretože po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že nebolo dokázané, že skutok spáchal žalobca ako obžalovaný. Proti uvedenému rozsudku podal prokurátor odvolanie, o ktorom bolo rozhodnuté rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 19.6.2019, č. k. 2To/50/2019 - 353 tak, že napadnutý rozsudok Okresného súdu Nitra bol v celom rozsahu podľa § 321 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zrušený a žalobca bol spod obžaloby oslobodený podľa ustanovenia § 285 písm. a) Trestného poriadku, teda z dôvodu, že nebolo dokázané, že by sa stal skutok, pre ktorý bol žalobca ako obžalovaný stíhaný.

20. Zo žiadosti žalobcu o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo dňa 15.6.2022 vyplýva, že toto adresoval žalobca Generálnej prokuratúry SR podľa § 15 a nasl. zákona č. 514/2003 Z. z. a v tejto žiadosti je uvedené, že sa domáha náhrady škody vo výške 800 eur. Požadovaná škoda predstavuje náklady vynaložené žalobcom na trovy jeho právneho zastupovania v trestnom konaní. Za nezákonné rozhodnutie žalobca označil uznesenie vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Nitra, odbor kriminálnej polície zo dňa 28.12.2015, ČVS: ORP- 1632/3 - VYS- NR - 2015.

21. V odpovedi Generálnej prokuratúry SR na žiadosť žalobcu o predbežné prerokovanie nároku zo dňa 28.9.2022 Generálna prokuratúra SR reagovala na žiadosť žalobcu doručенú dňa 20.6.2022 tak, že žiadosť odmietla ako nedôvodnú s poukazom na skutočnosť, že žalobca neosvedčil zákonom uložené podmienky na uplatnenie náhrady škody.

22. Z príjmových pokladničných dokladov vystavených JUDr. Andreou Y., advokátkou cez virtuálnu registračnú pokladnicu vyplýva, že advokátka prijala dňa 21.2.2017 sumu 300 eur, dňa 20.4.2018 sumu 200 eur a dňa 6.12.2018 sumu 300 za zastupovanie v súdnom konaní.

23. Z predloženého plnomocenstva udeleného žalobcom dňa 20.2.2017 vyplýva, že toto udelil žalobca JUDr. Andree Y. vo veci vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 1T/80/2016, a to na podanie odporu a zastupovanie v následnom konaní do jeho právoplatného skončenia.

24. Z pripojeného spisu Okresného súdu Nitra sp. zn. 1T/80/2016 ako aj z listín predložených žalobcom vyplýva, že JUDr. Andrea Kelemenová, resp. jej advokátska koncipientka vykonala v mene žalobcu v predmetnom trestnom konaní nasledovné úkony:

- Dňa 22.2.2017 doručila súdu odpor proti trestnému rozkazu č. k. 1T/80/2016-142
- Dňa 15.2.2018, dňa 10.4.2018, dňa 26.4.2018, dňa 19.6.2018, dňa 16.8.2018, dňa 27.9.2018, dňa 6.12.2018 sa zúčastnila hlavných pojednávaní pred okresným súdom
- Dňa 23.4.2018 a 27.4.2018 súdu adresovala vyjadrenia a navrhla vykonanie ďalších dôkazov
- Dňa 15.4.2018 súdu doručila vyjadrenie žalobcu k odvolaniu
- Dňa 19.6.2019 sa zúčastnila verejného zasadnutia na odvolacom súde

25. Trovy obhajoby žalobcu v trestnom konaní vedenom Okresným súdom Nitra pod sp. zn. 1T/80/2016 žalobca vyčíslil v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v celkovej sume 961,24 eur, a to za 13 úkonov právnej služby nasledovne:

- Prevzatie a príprava zastúpenia zo dňa 20.2.2017 vrátane prvej porady s klientom 65,08 eur + 8,84 eur režijný paušál, t. j. spolu 73,92 eur,
- Písomné podanie na súd - Odpor proti trestnému rozkazu OS NR č. k. 1T/80/2016-142 zo dňa 21.2.2017 - 65,08 eur + 8,84 eur režijný paušál, t. j. spolu 73,92 eur,
- Účasť na hlavnom pojednávaní dňa 15.2.2018 na Okresnom súde Nitra v trvaní od 13:00-14:55 - 67eur + 9,21 eur režijný paušál, t. j. spolu 76,21 eur,
- Účasť na hlavnom pojednávaní zo dňa 10.4.2018 na Okresnom súde Nitra v trvaní od 10:00-13:10 - 67 eur x 2 + 9,21 eur režijný paušál, t. j. spolu 143,21 eur,
- Písomné podanie na súd - Návrhy na doplnenie dokazovania zo dňa 20.4.2018 - 67 eur + 9,21 eur režijný paušál, t. j. spolu 76,21 eur,
- Účasť na hlavnom pojednávaní zo dňa 26.4.2018 na Okresnom súde Nitra - 67 eur/4 + 9,21 eur režijný paušál, t. j. spolu 25,96 eur,
- Písomné podanie na súd - Návrh na doplnenie dokazovania zo dňa 27.4.2018 - 67 eur + 9,21 eur režijný paušál, t. j. spolu 76,21 eur,
- Účasť na hlavnom pojednávaní zo dňa 19.6.2018 na Okresnom súde Nitra - 67 eur/4 + 9,21 eur režijný paušál, t. j. spolu 25,96 eur,
- Účasť na hlavnom pojednávaní zo dňa 16.8.2018 na Okresnom súde Nitra v trvaní od 13:00 - 14:00 - 67 eur + 9,21 eur režijný paušál, t. j. spolu 76,21 eur,
- Účasť na hlavnom pojednávaní zo dňa 27.9.2018 na Okresnom súde Nitra v trvaní od 14:00 - 15:10 - 67 eur + 9,21 eur režijný paušál, t. j. spolu 76,21 eur,
- Účasť na hlavnom pojednávaní zo dňa 6.12.2018 na Okresnom súde Nitra v trvaní od 10:30 - 11:10 - 67 eur + 9,21 eur režijný paušál, t. j. spolu 76,21 eur,

- Písomné podanie na súd zo dňa 15.4.2019 - Vyjadrenie obžalovaného k odvolaniu - 69,91 eur + 9,80 eur režijný paušál, t. j. spolu 79,71 eur,
- Účasť na verejnom zasadnutí na Krajskom súde v Nitre dňa 19.6.2019 v trvaní od 14:00 - 14:20 - 71,50 eur + 9,80 eur režijný paušál, t. j. spolu 81,30 eur.

26. Podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

27. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len zákon č. 514/2003 Z. z.) štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci:

- a) nezákonným rozhodnutím,
- b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo
- d) nesprávnym úradným postupom.

28. Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

29. Podľa § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z. z. vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní.

30. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

31. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

32. Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

33. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/514/20130101>> a 11 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/514/20130101>>.

34. Podľa § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

35. Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

36. Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu.

37. Podľa § 18 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

38. Podľa § 25 zákona č. 514/2003 Z. z. ak § 26 neustanovuje inak, právne vzťahy vrátane predbežného prerokovania nároku podľa tohto zákona sa spravujú Občianskym zákonníkom.

39. Podľa § 517 ods. 1 prvej vety Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

40. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

41. Podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len nariadenie vlády č. 87/1995 Z. z.) výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

42. Nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je objektívna zodpovednosť (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemožno zbaviť. Je založená na kumulatívnom splnení troch podmienok, a to existencii nezákonného rozhodnutia, vzniku škody a príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody. Procesnou podmienkou konania pred súdom v súvislosti s uplatneným nárokom na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci je predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom v zmysle § 15 ods. 1 a § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z.

43. V súdnej veci medzi stranami nebolo sporné, že uplatnený nárok bol predbežne prerokovaný pred príslušným orgánom, príslušný orgán - Generálna prokuratúra SR uplatnený nárok neuznala, žalobca je teda oprávnený domáhať sa priznania náhrady škody na súde. V ďalšom sa súd zaoberal dôvodnosťou uplatneného nároku z hľadiska splnenia zákonných predpokladov pre vznik zodpovednosti štátu za spôsobenú škodu.

44. Prvým zákonným predpokladom pre uplatnenie zodpovednosti za škodu je preukázanie existencie nezákonného rozhodnutia. Za nezákonné rozhodnutie žalobca považuje uznesenie vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Nitra, odboru kriminálnej polície vydanom v konaní vedenom pod ČVS: ORP - 1632/3 - VYS - NR -2015, ktorým mu bolo podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie pre prečin sprenevery podľa ustanovenia § 213 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona s použitím ustanovenia § 138 písm. h) Trestného zákona. Vychádzajúc z ustálenej judikatúry súdov (napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/53/93, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4MCdo/15/2009, nález Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS540/2016, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/66/2018 z 21.11.2018), súd konštatuje, že ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších zákonných predpokladov podľa zákona č. 514/2003 Z. z. zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia. Oslobodenie spod obžaloby má taký istý význam, ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre jeho nezákonnosť, pretože iný výklad by odporoval zmyslu právnej úpravy o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Pre posúdenie nezákonnosti rozhodnutia, respektíve postupu orgánu činného v trestnom konaní nie je rozhodujúce, ako orgány

činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Ústavný súd vo svojom rozhodnutí I.ÚS320/2016 konštatuje, že ak bolo trestné stíhanie konkrétnej osoby zastavené z dôvodu, že sa skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, nestal, že skutok nie je trestným činom, respektíve, že skutok nespáchal obvinený, uznesenie, ktorým bolo obvinenému obvinenie vznesené a tiež aj záväzný pokyn prokurátora na vznesenie obvinenia (ak bolo obvinenie vznesené na základe pokynu prokurátora) sú vždy nezákonné, zasahujúce do základných práv jednotlivca. V prejednávanej veci bolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že žalobca bol právoplatne oslobodený spod obžaloby, čo pre toto konanie znamená, že aj keď orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie tak, že jeho výsledkom bolo uznesenie o vznesení obvinenia, podozrenie sa v trestnom konaní nepotvrdilo, čoho dôsledkom je existencia nezákonného rozhodnutia.

45. Z obsahu pripojeného trestného spisu ale aj z vyjadrení strán sporu bolo preukázané, že žalobca voči uzneseniu o vznesení obvinenia zo dňa 28.12.2015 nepodal sťažnosť, čo žalovaný s poukazom na ustanovenie § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v tomto konaní spočiatku namietal. V priebehu konania žalovaný zmenil svoj právny názor a splnenie tejto podmienky vo vzťahu k uplatňovaniu nároku žalobcu na náhradu škody nepovažoval za nevyhnutné. Vzhľadom na zmenu procesnej obrany žalovaného ale tiež s poukazom na aktuálny rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1VCdo/2/2022 zo dňa 24.10.2022 súd uvádza, že prvý predpoklad pre úspešné uplatnenie nároku žalobcu na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z., a to existenciu nezákonného rozhodnutia, považoval za preukázaný. Súd v ďalšom poukazuje na citované rozhodnutie veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktorý uprednostnil výklad e ratione legis ustanovenia § 6 ods. 2 veta prvá zákona č. 514/2003 Z. z. pred jeho doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom. Veľký senát najvyššieho súdu v predmetnom rozhodnutí judikoval, že „splnenie podmienky podať riadny opravný prostriedok v zmysle § 6 <<https://www.beck-online.sk/bo/document-view.seam?documentId=pj5f6mrqgazv6njrgqxhaylsmftxeylghfu3a>> ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov sa nevyžaduje, ak bol žalobca spod obžaloby v trestnom konaní oslobodený“, čo je aj prejednávaný prípad.

46. Škoda, ktorej náhrady sa žalobca v tomto konaní domáha, predstavuje trovy obhajoby v predmetnom trestnom konaní v celkovej výške 800 eur. Súd mal z predložených príjmových pokladničných dokladov v spojení s výsluchom advokátky JUDr. Andrey Kelemenovej preukázané, že žalobca tejto advokátke za jeho zastupovanie v trestnom konaní zaplatil spolu 800 eur (dňa 21.2.2017 sumu 300 eur, dňa 20.4.2018 sumu 200 eur a dňa 6.12.2018 sumu 300 eur). Napriek skutočnosti, že na jednotlivých príjmových pokladničných dokladoch nie je uvedené, od koho advokátka predmetné sumy prijala a nie je na nich uvedené ani to, akého konkrétneho súdneho konania sa zaplatená suma týkala, vzhľadom na výpoveď advokátky, ktorá vystavenie predmetných príjmových pokladničných dokladov a prijatie v nich uvádzaných finančných čiastok potvrdila práve vo vzťahu k trestnému konaniu žalobcu, mal súd skutočnosť, že žalobca sumu vo výške 800 eur v súvislosti s jeho obhajobou v trestnom konaní zaplatil, preukázanú. Jednotlivé úkony, ktoré advokátka JUDr. Kelemenová za účelom obhajoby žalobcu v predmetnom trestnom konaní vykonala, z pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 1T/80/2016 vyplývajú a pokiaľ by súd vychádzal z tarifnej hodnoty úkonov v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z. z., ich hodnota by bola ešte vyššia ako žalobcom zaplatených 800 eur. Škodu na strane žalobcu spočívajúcu vo vynaložených nákladoch na jeho obhajobu v sume 800 eur považoval súd za preukázanú.

47. Škoda, ktorú si žalobca uplatnil, nepochybne vznikla v priebehu trestného konania, v rámci ktorého bol žalobca trestne stíhaný pre prečin sprenevery, súd má teda preukázaný aj tretí zodpovednostný predpoklad, a to príčinnú súvislosť medzi škodou spočívajúcou v zaplatení trov obhajoby a nezákonným rozhodnutím. Túto príčinnú súvislosť potvrdzuje výpoveď svedkyne - advokátky JUDr. Kelemenovej potvrdzujúcej prijatie sumy vo výške 800 eur od žalobcu v súvislosti s jeho zastupovaním v danom trestnom konaní.

48. Vychádzajúc z uvedených skutkových zistení a ustanovení právnych predpisov dospel súd k záveru o dôvodnosti žaloby. Každý občan má nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu či iného štátneho orgánu. Žalobca existenciu jednotlivých predpokladov pre uplatnenie zodpovednosti za škodu preukázal, preto mu súd uplatnený nárok na zaplatenie sumy vo výške 800 eur priznal.

49. Žalobca sa voči žalovanému domáhal tiež nároku na zaplatenie úrokov z omeškania zo žalobou uplatnenej sumy náhrady škody, ktoré žiadal priznať v sadzbe vo výške 5 % ročne počnúc dňom 21.6.2022 do zaplatenia. Počiatok omeškania žalobca ustálil na deň 21.6.2022 s tým, že má ísť o deň nasledujúci po dni, kedy bola Generálnej prokuratúre SR doručená žiadosť žalobcu o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Žalovaný nárok žalobcu na úroky z omeškania počnúc dňom 21.6.2022 namietal, považoval ho za uplatnený v rozpore s ustanovením § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., namietal tiež neurčitost' žaloby, z ktorej nie je zrejmé, z akej sumy a z akého dôvodu by mal žalovaný úroky z omeškania platiť. Nárok žalobcu na úroky z omeškania súd vyhodnotil ako čiastočne dôvodný. Žalobca v petite žaloby uviedol, že žiada rozhodnúť s nasledovným výrokom: „Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 800,- Eur spolu s 5,00 % úrokom z omeškania ročne od 21.6.2022 až do zaplatenia.“ Podľa názoru súdu je z uvedeného zrejmé, že úroky z omeškania sa vzťahujú k požadovanej sume 800 eur, z petitu žaloby je zrejmá sadzba úrokov z omeškania ako aj vymedzenie doby, za ktorú žalobca úroky z omeškania požaduje. Uplatnený nárok na úroky z omeškania súd nepovažuje za neurčitý, s vymedzením omeškania počnúc dňom 21.6.2022 sa však nestotožnil. S poukazom na ustanovenie § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. súd žalobcovi úroky z omeškania priznal až počnúc dňom 28.9.2022, teda dňom uvedeným v oznámení Generálnej prokuratúry SR, že žiadosti žalobcu o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody nie je možné vyhovieť a žiadosť sa ako nedôvodná odmieta. Vo zvyšnej časti súd nárok žalobcu ako nedôvodný zamietol. Súd konštatuje, že žalobca si úroky z omeškania uplatnil v sadzbe stanovenej nariadením vlády č. 87/1995 Z. z., ktoré je s poukazom na ustanovenie § 25 zákona č. 514/2003 Z. z. a § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka aplikovateľné na právny vzťah strán sporu. Skutočnosť, že žalobca konkrétne ustanovenia platných právnych predpisov vo vzťahu k požadovanému nároku na zaplatenie úrokov z omeškania v žalobe necitoval, súd s poukazom na zásadu iura novit curia nevníma ako prekážku pre priznanie tohto nároku. Z repliky žalobcu vyplýva, že žalobca úroky z omeškania žiada majúť za to, že žalovaný je so zaplatením požadovanej sumy v omeškaní, pretože nárok žalobcu neuspokojil po obdržaní jeho žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody.

50. Podľa ustanovenia § 232 ods. 4 CSP lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu. Vzhľadom k požiadavke žalovaného, ktorý je štátnym orgánom napojeným na štátnu pokladnicu, mal súd za to, že je dôvodné poskytnúť žalovanému primerane dlhšiu lehotu na plnenie. Žalovanému tak súd povolil dlžnú sumu zaplatiť v 30-dňovej lehote.

51. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na § 255 ods. 1 CSP tak, že nárok na ich náhradu priznal procesne úspešnému žalobcovi. Neúspech žalobcu v časti nároku na úrok z omeškania predstavuje neúspech len v zanedbateľnej časti žaloby. Inak bol žalobca úspešný, a preto mu súd priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (100%). O výške náhrady trov konania bude v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodnuté samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Nitra na Krajský súd v Nitre. (§362 ods. 1 CSP)

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka tohto konania. (§ 127 ods. 1 a ods. 2 CSP) V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP)

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.